

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

AJUNTAMENT D'ARTÀ

8353

Acord de Ple de l'Ajuntament d'Artà de 26 de setembre de 2022, relatiu a l'aprovació del Pla de mesures Antifrau com a conjunt d'eines obligades de prevenció i lluita contra el frau, els conflictes d'interès i la corrupció dins la gestió de qualsevol projecte, actuació o inversió que tenguí finançament total o parcial a càrrec del Fons Europeus Next Generation EU i de la Declaració institucional de l'Ajuntament d'Artà d'assumpció del compromís de lluita contra el frau inclòs al present pla, així com la resta d'annexos que en formen part

El Ple de l'Ajuntament d'Artà en sessió ordinària de dia 26 de setembre de 2022 adoptà, entre d'altres, l'acord següent:

Primer. Aprovar el Pla de mesures Antifrau com a conjunt d'eines obligades de prevenció i lluita contra el frau, els conflictes d'interès i la corrupció dins la gestió de qualsevol projecte, actuació o inversió que tenguí finançament total o parcial a càrrec del Fons Europeus Next Generation EU i de la Declaració institucional de l'Ajuntament d'Artà d'assumpció del compromís de lluita contra el frau inclòs al present pla, així com la resta d'annexos que en formen part.

Segon. Aprovar Declaració institucional de l'Ajuntament d'Artà d'assumpció del compromís de lluita contra el frau inclòs al present pla, així com la resta d'annexos que en formen part.

Tercer. Disposar la seva publicació de manera immediata al Butlletí Oficial de les Illes Balears, al tauler d'edictes de la seu electrònica i portal de transparència, per al seu coneixement.

Artà, signat digitalment (30 de setembre de 2022)

El batle

Manuel Galán Massanet

PLA DE MESURES ANTIFRAU COM A CONJUNT D'EINES OBLIGADES DE PREVENCIÓ I LLUITA CONTRA EL FRAU, ELS CONFLICTES D'INTERÈS I LA CORRUPCIÓ DINS LA GESTIÓ DE QUALSEVOL PROJECTE, ACTUACIÓ O INVERSIÓ QUE TENGUI FINANÇAMENT TOTAL O PARCIAL A CÀRREC DEL FONS EUROPEUS NEXT GENERATION EU I DE LA DECLARACIÓ INSTITUCIONAL DE L'AJUNTAMENT D'ARTÀ D'ASSUMPCIÓ DEL COMPROMÍS DE LLUITA CONTRA EL FRAU INCLÒS AL PRESENT PLA, AIXÍ COM LA RESTA D'ANNEXOS QUE EN FORMEN PART

Setembre 2022

Sumari

Glossari de termes

Normativa aplicable

Introducció

Pla de mesures antifrau

1. Objecte del Pla de mesures antifrau

2. Naturalesa i finalitat del Pla de mesures antifrau

3. Àmbit objectiu d'aplicació

4. Àmbit subjectiu d'aplicació

5. Principis del Pla de mesures antifrau

6. Organització, gestió i desenvolupament del Pla de mesures antifrau

7. Revisió i adaptació del Pla de mesures antifrau, així com seguiment i avaluació de les mesures proposades i configuració de noves

8. Estructura del Pla de mesures antifrau

9. Mesures de prevenció

- 9.1. Aprovació d'una Declaració institucional al màxim nivell de compromís de lluita contra el frau i la corrupció
- 9.2. Definició d'un model bàsic de gestió d'avaluació de riscos en l'àmbit de la prevenció, la detecció i la correcció d'irregularitats, frau, corrupció i conflictes d'interès a l'Ajuntament
- 9.3. Incorporació de la Declaració de no estar afectat per cap conflicte d'interès (DACI) en els expedients de contractació, gestió de subvencions o de selecció de personal vinculats a projectes finançats amb fons europeus
- 9.4. Desplegament d'una cultura ètica.
- 9.5. Aprovació/reforç del codi de conducta d'alts càrrecs
- 9.6. Codi ètic de treballadors públics
- 9.7. Publicació de declaració de béns i activitats
- 9.8. Participació de l'entitat local en accions de sensibilització i formatives en matèria d'integritat i ètica pública
- 9.9. Publicitat i transparència del Pla de mesures antifrau
- 9.10. Separació de responsabilitats de gestió, control i tresoreria en la gestió de fons europeus.

10. Mesures de detecció

- 10.1. Creació d'un canal intern o, si s'escau, la connexió amb un canal extern per a la gestió i presentació de dilemes ètics, queixes o denúncies
- 10.2. Previsió d'un llistat de banderes vermelles que actuï com un sistema d'alertes en els casos on els riscos d'aparició d'irregularitats administratives, frau, corrupció o conflictes d'interès siguin elevats o mitjans
- 10.3. Introducció d'eines de gestió de dades i de traçabilitat amb la finalitat de detectar irregularitats administratives, frau, corrupció o conflictes d'interès

11. Mesures de correcció

- 11.1. La retirada dels projectes, o de part d'aquests, afectats pel frau i la corrupció o pels conflictes d'interès reals. La recuperació dels fons de la UE gastats fraudulentament
- 11.2. L'adopció d'altres mesures de correcció complementàries: actuacions preliminars i recerques prèvies a la incoació de procediments administratius o penals. Actuació d'òrgans de control
- 11.3. Correcció dels conflictes d'interès: l'abstenció.
- 11.4. Gestió davant de conflictes d'interès o indicis de possible frau o corrupció

12. Mesures de persecució

- 12.1. Incoació de procediments disciplinaris o sancionadors quan la competència sigui pròpia de l'Ajuntament
- 12.2. Comunicació dels fets produïts i les mesures adoptades a les autoritats competents
- 12.3. Denúncia dels casos de presumpte frau davant de les autoritats nacionals o de la Unió Europea, així com davant de la fiscalia o els tribunals
- 12.4. Conflicte d'interès

Annexos al Pla de mesures antifrau

- Annex I. Declaració institucional
- Annex II. Mapa de riscos i matriu d'avaluació
- Annex III. Banderes vermelles en la detecció de les irregularitats administratives, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès
- Annex IV. Model de DACI
- Annex V. Model de tractament de dades en relació amb l'execució d'actuacions del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència
- Annex VI. Model de declaració de compromís en relació amb l'execució d'actuacions del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
- Annex VII. Protocol de gestió de conflicte d'interessos

Glossari de termes**A. Irregularitats administratives**

La noció d'irregularitats administratives està recollida en el dret de la Unió Europea en el Reglament (CE, EURATOM), número 2988/95, de 18 de desembre de 1995, relatiu a la protecció dels interessos financers de les comunitats europees, en l'article 1.2 es preveu aquesta definició:

Constituirà irregularitat tota infracció d'una disposició del dret comunitari corresponent a una acció o omissió d'un agent econòmic que tingui o tindria per efecte perjudicar el pressupost general de les comunitats (Unió Europea) o els pressupostos administrats per aquestes (o gestionat de forma compartida per autoritats nacionals com són les locals), bé sigui mitjançant la disminució o la supressió d'ingressos procedents de recursos propis percebuts directament per compte de les comunitats, bé mitjançant una despesa indeguda.

B. Frau

La noció de frau, amb unes connotacions penals innegables, es recull a l'article 3 (enquadrat al títol II: "Infraccions penals relatives al frau que afecta els interessos financers de la Unió") de la Directiva (UE) 2017/1371, del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juliol de 2017, sobre lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió a través del dret penal.

Aquest concepte es delimita en aquest article de la següent manera:

1) Els Estats membres adoptaran les mesures necessàries per garantir que el frau que afecti els interessos financers de la Unió constitueixi una infracció penal quan es cometi intencionadament.

2) Als efectes de la present Directiva, es considerarà frau que afecta els interessos financers de la Unió el següent:

a) En matèria de despeses no relacionades amb els contractes públics, qualsevol acció o omissió relativa a:

- i) l'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la malversació o la retenció infundada de fons o actius del pressupost de la Unió o de pressupostos administrats per la Unió, o en nom seu,
- ii) l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació que tingui el mateix efecte o
- iii) l'ús indegut d'aquests fons o actius per a finalitats diferents dels que en van motivar la concessió inicial;

b) En matèria de despeses relacionades amb els contractes públics, almenys quan es cometin amb ànim de lucre il·legítim per l'autor o una altra persona, causant una pèrdua per als interessos financers de la Unió, qualsevol acció o omissió relativa a:

- i) l'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la malversació o la retenció infundada de fons o actius del pressupost de la Unió o de pressupostos administrats per la Unió, o en nom seu,
- ii) l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació que tingui el mateix efecte o
- iii) l'ús indegut d'aquests fons o actius per a fins diferents dels que van motivar-ne la concessió inicial i que perjudiqui els interessos financers de la Unió.

Així mateix, en aquest concepte de frau es tindrà en compte el que disposen els apartats c) i d) de l'article 3 esmentat, respectivament, en matèria d'ingressos diferents dels procedents dels recursos propis de l'IVA i d'ingressos procedents dels recursos propis de l'IVA, en les circumstàncies que s'hi assenyalen.

C. Corrupció

La Comissió Europea aplica el següent concepte de corrupció⁽¹⁾:

S'entén per corrupció l'abús de poder d'un càrrec públic per obtenir beneficis privats. Els pagaments corruptes faciliten molts altres tipus de frau, com ara la facturació falsa, les despeses fantasmes o l'incompliment de les condicions contractuals. La forma més freqüent són els pagaments corruptes o els beneficis de caràcter similar: un receptor (corrupció passiva) accepta el suborn d'un donant (corrupció activa) a canvi d'un favor.

L'article 4.2 de la Directiva (UE) 2017/1371 del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juliol de 2017, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió a través del Dret penal, recull la diferència entre corrupció activa i corrupció passiva.

Els Estats membres adoptaran les mesures necessàries per garantir que la corrupció passiva i activa, quan es cometin intencionalment, constitueixin infraccions penals.

a) A efectes d'aquesta Directiva, s'entendrà per **corrupció passiva** l'acció d'un funcionari que, directament o mitjançant un intermediari, demani o rebi avantatges de qualsevol tipus, per a ell o per a tercers, o accepti la promesa d'un avantatge, a fi que actuï, o s'abstingui d'actuar, d'acord amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions, de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió.

b) A efectes de la present Directiva, s'entendrà per **corrupció activa** l'acció de tota persona que prometi, ofereixi o concedeixi, directament o a través d'un intermediari, un avantatge de qualsevol tipus a un funcionari, per a ell o per a un tercer, a fi que actuï, o s'abstingui d'actuar, d'acord amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió.

(1) Font: Comissió Europea Fons Estructurals i d'Inversió Europeus. Orientacions per als Estats membres i les autoritats responsables dels programes. Avaluació del risc de frau i mesures efectives i proporcionades contra el frau, 2014.

D. Malversació

La noció de malversació està recollida a l'article 4.3 de la Directiva (UE) 2017/1371, del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juliol de 2017, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió a través del Dret penal, en els termes següents:

Els Estats membres adoptaran les mesures necessàries per garantir que la malversació, quan es cometi intencionadament, constitueixi una infracció penal.

A efectes de la present Directiva, s'entendrà per malversació l'acte intencionat realitzat per qualsevol funcionari a qui s'hagi encomanat directament o indirectament la gestió de fons o actius, de comprometre o desemborsar fons, o apropiar-se o utilitzar actius de manera contrària als fins per als que estaven previstos i que perjudiqui de qualsevol manera els interessos financers de la Unió.

E. Conflicte d'interès

No hi ha una definició normativa precisa de conflicte d'interès. Tot i així, la normativa europea preveu una regulació que assaja identificar quines situacions o circumstàncies taxades s'enquadren com a conflicte d'interès, a la qual s'afegeix una clàusula oberta que, fins a cert punt, objectiva l'existència d'aquests conflictes en determinats contextos. En efecte, l'article 61.3 del Reglament Financer de 2018 determina en quins casos o supòsits hi haurà conflicte d'interès, i ho fa en els termes següents:

Als efectes de l'apartat 1, hi ha conflicte d'interès quan l'exercici imparcial i l'objectiu de les funcions dels agents financers i altres persones a què fa referència l'apartat 1 (responsables polítics o empleats públics que gestionin fons europeus) es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal.

F. Doble finançament

El Reglament (UE) 2021/241, del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència, preveu en el Considerant 53, que “els Estats membres han de vetllar (...) perquè s'eviti el doble finançament procedent del Mecanisme i altres programes de la Unió”.

L'article 22 del Reglament esmentat fa referència expressa a que els Estats membres, en la sol·licitud de pagament, han d'acreditar que “els sistemes de control establerts ofereixen les garanties necessàries de que els fons s'han gestionat de conformitat amb totes les normes aplicables, i en particular (...) en evitar el doble finançament procedent del Mecanisme i d'altres programes de la Unió, de conformitat amb el principi de bona gestió financera”.

Normativa aplicable

Normativa de la Unió Europea

- Tractat de Funcionament de la Unió Europea.
- Directiva (UE) 2017/1371, del Parlament Europeu i del Consell, de 5 de juliol de 2017, sobre lluita contra el frau que afecta als interessos financers de la Unió a través del dret penal.
- Reglament (UE, Euratom) 2018/1046, del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió.
- Directiva (UE) 2019/1937, del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2019, relativa a la protecció de les persones que informen sobre infraccions del Dret de la Unió.
- Reglament 2021/241, del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer, pel que s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència.

Normativa estatal

- Llei 53/1984, de 26 de desembre, d'incompatibilitats del personal al servei de les Administracions Públiques.
- Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local.
- Llei 38/2003, de 17 de novembre, general de subvencions.
- Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, dret d'accés a la informació pública i bon govern.
- Llei 3/2015, de 30 de març, reguladora de l'exercici de l'alt càrrec de l'Administració general de l'Estat.
- Reial Decret 424/2017, de 28 d'abril, pel qual es regula el règim jurídic del control intern de les entitats del Sector Públic Local.
- Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic.
- Reial Decret 128/2018, de 16 de març, pel qual es regula el règim jurídic dels funcionaris d'Administració local amb habilitació de caràcter nacional.
- Reial Decret Llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració Pública i per a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
- Ordre HFP 1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

Normativa autonòmica dels Illes Balears

- Llei 4/2011, de 31 de març, de bona administració i del bon govern de les Illes Balears
- Llei 16/2016, de 9 de desembre, de creació de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la corrupció a les Illes Balears
- Llei 4/2021, de 17 de desembre, de mesures extraordinàries i urgents per executar les actuacions y els projectes que s'han de finançar amb fons europeus en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència

Introducció

El Consell Europeu va aprovar el 21 de juny del 2020 la creació del programa Next Generation EU (NGEU), un instrument d'estímul econòmic en resposta a la crisi causada pel coronavirus. El Mecanisme per a la Recuperació i la Resiliència (MRR), establert a través del Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer del 2021, és el nucli d'aquest Fons de Recuperació. L'Instrument Europeu de Recuperació es fonamenta alhora en tres pilars:

- 1r) El Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR), destinat a donar suport als esforços dels estats membres per recuperar-se, a reparar els danys i a sortir reforçats de la crisi, amb un àmbit d'actuacions estructurat al voltant de sis grans blocs d'actuacions: a) la transició ecològica; b) la transformació digital; c) el creixement intel·ligent, sostenible i integrador, que inclou la cohesió econòmica, l'ocupació, la productivitat, la competitivitat, la investigació, el desenvolupament i la innovació, i un mercat interior que funcioni correctament amb petites i mitjanes empreses sòlides; d) la cohesió social i territorial; e) la salut i la resiliència econòmica, social i institucional, amb l'objecte, entre d'altres, d'augmentar la preparació i la capacitat de reacció davant de les crisis, i f) les polítiques per a la propera generació.
- 2n) L'Ajuda a la Recuperació per a la Cohesió i els Territoris d'Europa (REACT-EU), que es canalitza mitjançant els fons FEDER, FSE i FEAD, i que pretén una recuperació ecològica, digital i resilient.
- 3r) El reforçament de projectes clau de la Unió Europea per extreure els ensenyaments de la crisi, enfortir el mercat únic i accelerar la doble transició digital i ecològica.

D'acord amb això, cada estat membre ha d'elaborar un projecte de país. A l'Estat espanyol, aquest projecte és el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (d'ara endavant PRTR), basat en quatre eixos transversals que es vertebren en deu polítiques palanca, dins de les quals es recullen trenta components, que permeten articular els programes coherents d'inversions i reformes del pla. Aquests quatre eixos són: la transició ecològica, la transformació social, la cohesió social i territorial i la igualtat de gènere.

Per fer efectives les iniciatives plantejades al PRTR, les administracions públiques han d'adaptar els procediments de gestió i el model de control. Algunes mesures d'agilització es van establir mitjançant el Reial decret Llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració pública i per a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, pel que s'han de canalitzar els fons europeus. A més, cal la configuració i el desenvolupament d'un sistema de gestió que faciliti la tramitació eficaç de les sol·licituds de desemborsament als serveis de la Comissió Europea. Per això, s'ha aprovat l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del PRTR.

Les Illes Balears van aprovar, per la seva banda, el Pla Autonòmic de Reactivació i Transformació Econòmica i Social de les Illes Balears, amb deu eixos de futur i diferents plans, estratègies i pactes que han de permetre, en connivència, discussió, consens i construcció conjunta amb altres administracions i actors socioeconòmics, desplegar les accions que calen per fer front a la situació generada per la pandèmia i sortir enfortits.

A l'àmbit propi de la Comunitat de Balears, s'ha aprovat la Llei 2/2020, de 15 d'octubre, de mesures urgents i extraordinàries per a l'impuls de

l'activitat econòmica i la simplificació administrativa a l'àmbit de les administracions públiques de les Illes Balears per pal·liar els efectes de la crisi ocasionada per la COVID-19, amb l'objectiu d'establir mesures de simplificació administrativa per promoure la millora dels processos reguladors, de gestió i l'Organització de l'Administració de la Comunitat Autònoma i el seu sector públic.

També s'ha aprovat la Llei 4/2021, del 17 de desembre, de mesures extraordinàries i urgents per executar les actuacions i els projectes que s'han de finançar amb fons europeus en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència per harmonitzar les particularitats organitzatives i normatives pròpies de la Comunitat amb el que disposa el Reial decret llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració pública i per a l'execució del PRTR, en què s'estableix un marc general bàsic, les mesures del qual poden, en alguns casos, ser aplicades directament, però en altres, han de ser desenvolupades autònomament.

Entre les previsions de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, destaca l'obligació que imposa i desenvolupa l'article 6 que, amb la finalitat de donar compliment a les obligacions que l'article 22 del Reglament (UE) 2021/ 241, de 12 de febrer, del Parlament Europeu i del Consell, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència imposa Espanya en relació amb la protecció dels interessos financers de la Unió com a beneficiari dels fons del MRR, tota entitat, decidora o executora, que participi en l'execució de les mesures del PRTR haurà de disposar d'un «Pla de mesures antifrau» que li permeti garantir i declarar que, en el seu àmbit d'actuació respectiu, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, corrupció i conflictes d'interessos.

En compliment d'aquest mandat s'aprova aquest pla, que té per objecte definir les principals accions que cal adoptar per evitar el mal ús o el frau en els recursos financers del PRTR, amb la finalitat de prevenir, detectar i establir mesures correctores perquè els recursos financers procedents de la Unió Europea no es malgastin i compleixin els importants fins per als quals estan assignats.

Les exigències derivades de l'Ordre HFP 1030/2021, de 29 de setembre, conjuntament amb les obligacions que imposa el Dret de la Unió Europea als estats membres (i, per tant, també a les autoritats locals) quan gestionin de forma compartida o executin fons procedents del Pressupost "comunitari" de dotar-se dels mecanismes d'integritat que salvaguardin els interessos financers de la Unió, condueix al fet que l'Ajuntament de Artà ha de disposar d'un pla de mesures antifrau.

El Pla de mesures antifrau de l'Ajuntament d'Artà parteix d'un diagnòstic previ de l'estat actual de la política d'integritat a l'Ajuntament, posant en valor com a prioritat estratègica i operativa la integritat de la institució, així com de totes les persones que hi desenvolupen la seva activitat, amb la finalitat d'articular un model basat en un enfocament de riscos que centri la seva activitat, principalment, en la prevenció i detecció de les irregularitats, del frau, de la corrupció i dels conflictes d'interessos, a fi d'evitar o mitigar la seva concreció en el que afecta la gestió o execució de fons europeus tant en la condició de l'Ajuntament com òrgan gestor o com a beneficiari d'ajudes o subvencions d'altres òrgans gestors vinculades a projectes, subprojectes, actuacions o programes dels diferents components del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

Aquest Pla incideix principalment en l'àmbit de la prevenció de les conductes o comportaments que poden arribar a erosionar greument la confiança de la ciutadania en les seves institucions, sense oblidar els aspectes relatius a la detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos que es puguin suscitar. També posa el focus en la col·laboració que, en el seu cas, aquest Ajuntament ha de prestar quan es tracti de perseguir tals afectacions a la integritat.

Centrar l'atenció principal en la prevenció i detecció de les expressions d'irregularitats administratives i de frau té ple sentit en tant que les Administracions Públiques i entitats del seu sector públic com a executores o beneficiàries de fons europeus són en aquestes dues fases del cicle antifrau en les que tenen un major recorregut per a adoptar mesures que comportin l'enfortiment de la integritat institucional, cosa que es complementa també amb una sèrie de mesures puntuals de correcció i persecució del frau i la corrupció.

Evidentment, l'objectiu últim d'aquest pla és salvaguardar els principis de bona gestió financera i de protecció dels interessos financers de la Unió Europea, garantint així mateix el principi de compliment per resultats, recollit en l'article 2 de l'Ordre HFP 1030/2021, de 29 de setembre.

El Pla conté, per tant, un conjunt de *mesures d'integritat i de lluita contra el frau*, que essencialment persegueixen enfortir la integritat com a element substantiu de la Bona Governança Municipal, alineant, així, aquest Pla d'Integritat i Mesures antifrau amb l'Objectiu de Desenvolupament Sostenible 16 de l'Agenda 2030, que té com a finalitat aconseguir la construcció d'institucions locals sòlides, que facin una aposta clara i contundent –como va reconèixer la Comissió Europea– per enfortir el Govern Obert, la Transparència i la Integritat, així com el retiment de comptes.

A més a més, aquest pla es configura com un instrument de planificació viu i flexible, d'adaptació en la mesura que es podrà anar modificant conforme es puguin dictar instruccions, normativa o guies per a l'elaboració d'aquests plans de mesures antifrau, així com pretén estar en contínua revisió en relació amb cadascuna de les actuacions plantejades en la lluita contra el frau per perfeccionar-les.

MODEL TIPUS: Pla de mesures antifrau de l'Ajuntament d'Artà**1. Objecte del Pla de mesures antifrau**

1.1. Aquest Pla de mesures antifrau per a la gestió de fons europeus per part de l'Ajuntament d'Artà, s'aprova de conformitat amb el que exposa l'article 6 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

1.2. Aquest Pla s'articula al voltant de les quatre fases del cicle de gestió del risc del frau amb la finalitat de prevenir, detectar, corregir i perseguir les irregularitats, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès, així com evitar el doble finançament, en la gestió i l'execució dels fons europeus amb la pretensió última de salvaguardar els principis de bona gestió financera, de protecció dels interessos financers de la Unió Europea i de compliment de resultats a la gestió.

1.3. Així mateix, inclou el següents annexos que s'aproven amb aquest Pla de mesures antifrau:

- Annex I. Declaració institucional.
- Annex II. Mapa de riscos i matriu d'avaluació.
- Annex III. Banderes vermelles.
- Annex IV. Model de DACI.
- Annex V. Model de tractament de dades en relació amb l'execució d'actuacions del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.
- Annex VI. Model de declaració de compromís en relació amb l'execució d'actuacions del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

2. Naturalesa i finalitat del Pla de mesures antifrau

2.1. El Pla de mesures antifrau de l'Ajuntament d'Artà té per objecte enfortir la integritat institucional i la lluita contra les irregularitats administratives, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès en la gestió de fons europeus, així com el doble finançament.

2.2. El Pla es revisarà periòdicament a fi de dur a terme una millora permanent dels estàndards ètics de la institució i organització municipal, particularment pel que fa a la gestió i execució de fons europeus dels quals aquesta entitat local sigui entitat executora o beneficiària de recursos financers destinats a determinades actuacions.

2.3. Aquest Pla tindrà durada indefinida, sens perjudici de la revisió periòdica en els termes establerts a l'apartat 7.2.

3. Àmbit objectiu d'aplicació

Aquest Pla de mesures antifrau s'aplica als fons europeus que l'Ajuntament d'Artà gestioni o dels quals sigui beneficiari i procedeixin dels diferents Components del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència aprovat per la Comissió Europea al mes de juny de 2021, en el marc del sistema de gestió establert a l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, així com, si escau, d'aquells altres fons europeus sempre que sigui d'acord amb la seva pròpia normativa.

Aquest Pla de mesures antifrau preveu la regulació d'instruments i mesures que, més enllà de donar resposta concreta als requeriments de la gestió de fons europeus, s'emmarquen en el sistema d'integritat institucional de l'Ajuntament d'Artà i com a tals, es poden aplicar a altres àmbits de la gestió municipal si així es resol de manera expressa.

4. Àmbit subjectiu d'aplicació

4.1. Aquest Pla s'aplicarà a l'Ajuntament d'Artà i a la seva Administració municipal i, si escau, a les entitats locals que depenguin del seu sector públic.

4.2. Les mesures d'enfortiment de la integritat i de prevenció, detecció, correcció i persecució de les irregularitats, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès s'aplicaran als següents actors de l'àmbit municipal o que tinguin relació amb la gestió, l'execució o la destinació dels fons europeus:

a) Alts càrrecs al servei de l'administració local, així com, si escau, personal eventual.

b) Empleats públics municipals que participin en aquells expedients que compten amb finançament procedent dels fons europeus i que:

- elaboren informes que serveixen de base per a la presa de decisions i/o,
- intervenen a les meses de contractació i/o,
- intervenen en processos de selecció de personal i/o,

- d. realitzen tasques de gestió control i pagament,
- e. així com qualsevol altre agent en qui hagin delegat o encomanat, així com externalitzat, alguna o algunes d'aquestes tasques.

c) Beneficiaris privats, socis, contractistes i subcontractistes, les actuacions dels quals siguin finançades amb fons, que puguin actuar en favor dels propis interessos, però en contra dels interessos financers de la Unió, en el marc d'un conflicte d'interès.

d) Assessors externs, professionals o membres de comissions o grups de treball que participin en la preparació o en els treballs preliminars de processos de contractació pública o de subvencions o ajudes, així com en l'elaboració d'estudis o dictàmens, que puguin incórrer en conflicte d'interès.

4.3. Tenen condició d'alts càrrecs al servei de l'administració local:

- Representants locals de l'alcaldia, regidories o presidències.
- Titulars dels òrgans directius, d'acord amb la legislació de règim local.

Són titulars dels òrgans directius dels municipis de gran població (article 130 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les bases de Règim local: el/la secretari/ària de la corporació, l'interventor/a general municipal, el/la titular de l'assessoria jurídica, el/la titular de l'òrgan de gestió tributària, el/la titular de l'òrgan de suport a la Junta de Govern Local, així com els coordinadors, directors i assimilats.

5. Principis del Pla de mesures antifrau

Pel que fa a la gestió de fons europeus, aquest Pla es fonamenta en els principis següents:

- a. Integritat.
- b. Imparcialitat i Objectivitat.
- c. Transparència.
- d. Bona gestió financera.
- e. Protecció dels interessos financers de la Unió Europea.
- f. Compromís amb el resultat.
- g. Rendició de comptes.

6. Organització, gestió i desenvolupament del Pla de mesures antifrau

6.1. Atenent a les característiques, les dimensions, els recursos i les capacitats de l'Ajuntament, el disseny de les estructures d'organització, gestió i desenvolupament del Pla es basarà en el principi d'economia, simplificació orgànica i procedimental, i polivalència funcional.

6.2. La direcció política del Pla la durà a terme l'Alcaldia, sens perjudici de les delegacions que pugui fer i de les competències de l'òrgan plenari.

6.3. La Comissió Tècnica o Comitè antifrau es constituirà amb la presència de la persona titular de l'Alcaldia, que la presidirà, i de la Secretaria-Intervenció, així com, si s'escau, d'un o dos empleats públics. Com a mínim, la Comissió Tècnica estarà formada per la persona titular de l'Alcaldia i la Secretaria-Intervenció.

6.4. Són funcions mínimes que haurà de dur a terme la Comissió Tècnica (o Comitè Antifrau), les següents:

- Dur a terme l'aprovació i la supervisió, si escau, de l'avaluació de riscos i dels indicadors d'alerta de banderes vermelles.
- Identificar nous indicadors de risc, identificant els àmbits en què la freqüència i la gravetat d'aquells sigui més gran.
- Realitzar proposta a l'Alcaldia de revisió i actualització periòdica del pla.
- Impulsar campanyes de sensibilització i comunicació de les mesures que conté aquest pla, així com promoure la participació en accions formatives dels càrrecs representatius i dels empleats públics.
- Promoure les mesures correctores necessàries recollides al pla i col·laborar activament amb els òrgans de control i els jurisdiccionals en supòsits de persecució del frau i de la corrupció.
- Informar sobre situacions de conflictes d'interès valorant-ne l'afectació a la imparcialitat i l'objectivitat.
- Promoure un control d'intervenció i financer que introdueixi en el sistema de gestió els mecanismes de prevenció, detecció i correcció establerts en aquest pla.
- Elaborar propostes de resolució, si escau, de dilemes ètics, dubtes o queixes sobre l'aplicació dels principis ètics i de conducta continguts als codis corresponents, o en el marc normatiu actualment en vigor.
- Ser la unitat de tramitació, si escau, dels dilemes o denúncies formulades i canalitzar-les, una vegada avaluades, als òrgans de control extern (OAIB, SNCA, OLAF).
- Totes aquelles funcions que els atribueixi aquest pla o que li siguin conferides per decret d'Alcaldia.

7. Revisió i adaptació del Pla de mesures antifrau, així com seguiment i avaluació de les mesures proposades i configuració de noves

7.1. Aquest Pla podrà ser objecte de revisió i actualització quan així es proposi per part de l'Alcaldia, qui sotmetrà aquesta revisió i actualització a la consideració del Ple, que ho aprovarà, si escau, mitjançant acord.

7.2. Si no es duessin a terme revisions o actualitzacions prèvies, el Pla serà objecte d'avaluació i, si s'escau, d'adaptació, almenys als dos anys de la seva aprovació i de forma periòdica a partir de llavors.

8. Estructura del Pla de mesures antifrau

De conformitat amb el que s'estableix a l'article 6.5 a) de l'Ordre HFP 1030/2021, de 29 de setembre, i d'acord amb el que s'ha exposat anteriorment, aquest Pla s'estructura al voltant dels quatre elements clau o fases de l'anomenat "cicle antifrau":

- Prevenció
- Detecció
- Correcció
- Persecució

9. Mesures de prevenció

Les següents mesures de prevenció persegueixen articular una sèrie d'accions, eines, instruments i mitjans dirigits a enfortir la infraestructura ètica de l'organització i el propi sistema de gestió de fons europeus en clau d'integritat, adoptant un enfocament proactiu que aposti per mitigar o evitar els riscos d'irregularitats, frau, corrupció o conflicte d'interès en la gestió d'aquests fons europeus.

La concreció de les mesures de prevenció que es pretenen adoptar a través del present Pla i de la seva posterior execució i desenvolupament per part de l'entitat és la següent:

9.1. Aprovació d'una Declaració institucional al màxim nivell de compromís de lluita contra el frau i la corrupció

Mitjançant la *Declaració institucional al màxim nivell de compromís de lluita contra el frau i la corrupció*, el Ple d'aquest Ajuntament adquireix el compromís ferm de lluita contra el frau, l'evitació o mitigació dels conflictes d'interès i una posició manifesta de tolerància zero davant la corrupció i les pràctiques d'irregularitat administrativa pel que fa a la gestió municipal.

La declaració institucional es preveu a l'Annex I del present Pla.

9.2. Definició d'un model bàsic de gestió d'avaluació de riscos en l'àmbit de la prevenció, la detecció i la correcció d'irregularitats, frau, corrupció i conflictes d'interès a l'Ajuntament

L'Ajuntament d'Artà, d'acord amb el marc normatiu europeu i la normativa interna, disposarà d'un model d'avaluació de riscos quan gestioni fons europeus. Per això crearà i actualitzarà una matriu de riscos, especialment en els àmbits de gestió econòmicofinancera i de contractació pública.

Un cop adjudicades línies de subvencions per dur a terme actuacions en àmbits materials concrets relacionats amb determinats Components, projectes, subprojectes o actuacions del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR), la Comissió Tècnica de Seguiment i Desenvolupament del Pla antifrau, analitzarà i actualitzarà la matriu inicial de riscos.

La matriu inicial de riscos es conté a l'Annex II d'aquest Pla.

9.3. Incorporació de la Declaració de no estar afectat per cap conflicte d'interès (DACI) en els expedients de contractació, gestió de subvencions o de selecció de personal vinculats a projectes finançats amb fons europeus

L'Ajuntament d'Artà incorpora en la gestió i en l'execució dels projectes finançats amb fons europeus, la Declaració d'Absència de Conflicte d'Interès (DACI) de tots els agents als quals és aplicable el Pla de mesures antifrau d'acord amb l'article 4 referent a l'àmbit subjectiu.

La DACI ha de ser subscripta abans d'iniciar qualsevol activitat o actuació amb la finalitat d'evitar una situació de conflicte d'interès que s'hauria de gestionar de la manera més ràpida i efectiva possible, tal com preveuen les mesures de detecció i, si s'escau, de correcció.

En el cas de personal que participi en l'avaluació de sol·licituds o d'ofertes, la DACI s'ha de formalitzar amb caràcter previ a l'inici del procediment de subvenció o contractació⁽²⁾.

⁽²⁾ En l'àmbit de la contractació pública vegeu, per exemple, el contingut de la Instrucció de la JCCPE (Junta Consultiva de Contractació Pública de l'Estat) de 23 de desembre de 2022, que només és aplicable al sector públic estatal, però que delimita qui té d'emplenar la DACI

en els processos de contractació pública. En l'àmbit de les subvencions molts d'aquests criteris també es poden traslladar amb les adaptacions que siguin necessàries (òrgan promotor, participants en la redacció de les bases reguladores i de convocatòria, membres dels òrgans instructors i de les comissions avaluadores, en el seu cas, etc.).

9.4. Desplegament d'una cultura ètica.

Desenvolupar una cultura contra el frau és fonamental per dissuadir els defraudadors i aconseguir el màxim compromís possible del personal per combatre el frau, a través del foment dels valors d'integritat, objectivitat, rendició de comptes i honradesa. Per això resulta indispensable el coneixement de tot el personal de les obligacions que s'estableixen a la normativa d'aplicació.

En la creació d'aquesta cultura, s'han establert obligacions de comunicació i informació al personal que hi estigui relacionat amb l'Ajuntament d'Artà per conscienciar-lo i informar-lo sobre les diferents modalitats de conflictes d'interès i les maneres d'evitar-lo, així com el concepte de frau i les seves possibilitats, per tal que sigui més fàcil detectar-lo i prevenir-lo.

Així mateix, en compliment amb la normativa disposada a la meritada Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, relativa a l'obligació de prendre les mesures oportunes per prevenir, detectar, corregir i perseguir el frau i els conflictes d'interessos, i en aplicació estricta de la normativa estatal i autonòmica relatives a la cultura ètica, la transparència i el bon govern (especialment l'article 53 del Reial Decret Legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic relatiu als principis ètics, l'article 23 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, relatiu a l'Abstenció i la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, aquest organisme imposarà un rígid compliment i seguiment de la cultura ètica i de bon govern imposat per la normativa autonòmica així com pels organismes de l'administració dedicats a la seva cura i control.

En aquesta matèria, la Comunitat Autònoma Balear ha creat diferents normes i organismes adreçats a prevenir i lluitar contra el frau i la corrupció. En aquest sentit, es crea la Llei 16/2016, de 9 de desembre, de creació de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a les Illes Balears, la qual, com veiem, crea aquest òrgan i en relació amb la cultura ètica disposa, a l'article 6, les funcions següents de l'esmentada Oficina:

a) En relació amb l'ètica pública:

1r Fomentar els valors i els principis d'ètica pública i d'integritat, i vetllar pel seu compliment, amb una incidència especial en la gestió de serveis públics, de contractacions, de convenis i d'ajudes i subvencions.

2n Estudiar, promoure i impulsar l'aplicació de bones pràctiques a la gestió pública i a la prevenció i la lluita contra la corrupció, amb la finalitat de garantir la destinació i l'ús dels fons públics a la prestació dels serveis públics.

3r Col·laborar, a sol·licitud de l'òrgan o la institució competents, en la formació del personal en tot allò a què fa referència aquesta llei.

4t Assessorar i formular propostes i recomanacions al Parlament de les Illes Balears, al Govern de les Illes Balears i als òrgans de govern dels consells insulars, dels municipis i de la resta de les administracions públiques de l'àmbit territorial de les Illes Balears i dels ens dependents o vinculats, amb l'objectiu d'adoptar mesures de prevenció i lluita contra la corrupció.

5è Establir relacions de col·laboració i d'elaboració de propostes d'actuació amb organismes de l'Estat, de les comunitats autònomes o de la Unió Europea, amb funcions semblants.

b) En relació amb la integritat:

1r Gestionar el Registre de declaracions patrimonials i d'activitats en els termes que regula aquesta llei. A aquest efecte, és l'encarregada de requerir les persones de qui s'hagi disposat el nomenament o el cessament en un càrrec públic que compleixin les obligacions que preveu aquesta llei; també és la responsable de la custòdia, la seguretat i la indemnitat de les dades i els documents que figurin en aquest registre, a més de la publicació de la informació d'acord amb aquesta llei, la normativa que regula la publicitat activa i la protecció de dades.

2n Comprovar i investigar la justificació de les variacions en forma d'increment del patrimoni dels càrrecs públics. L'Oficina realitzarà la investigació dels increments esmentats sempre que s'emeti informe que motivi l'acció investigadora abans de l'inici del procediment.

3r Vetllar pel compliment del règim d'incompatibilitats dels càrrecs públics. 4t Dirimir els casos de conflictes d'interessos.

c) En relació amb la prevenció, la investigació i la lluita contra la corrupció:

1r Portar a terme estudis i anàlisis de riscos previs en activitats relacionades amb els contractes, els ajuts o les subvencions públiques, inclosos en l'àmbit d'aplicació d'aquesta llei, que permetin fer la inspecció o el seguiment de la dita activitat.

9.5. Aprovació/reforç del codi de conducta d'alts càrrecs

De conformitat amb el capítol II de la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, dret d'accés a la informació pública i bon govern, són

d'aplicació als alts càrrecs municipals els principis de bon govern (principis generals i principis d'actuació) 26 d'aquesta llei, i així mateix la resta de normes establertes al esmentat capítol (articles 17 a 32), també pel que fa a la gestió de fons europeus.

9.6. Codi ètic de treballadors públics

En relació amb les normes de conducta dels empleats públics locals, i sens perjudici de l'existència de un codi de conducta aplicable als empleats públics aprovat pel propi Ajuntament, són de plena aplicabilitat, també pel que fa a la gestió de fons europeus, els principis del codi ètic de conducta regulats als articles 52 a 53 del text refós de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic.

9.7. Publicació de declaració de béns i activitats

L'Ajuntament d'Artà adquireix el compromís de complir fidelment la legalitat vigent en matèria de declaracions d'activitats i interessos i de béns patrimonials dels alts càrrecs.

En aquest punt, són d'aplicació les competències de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la corrupció de les Illes Balears contingudes a l'article 6, b) de la Llei 16/2016, de 9 de desembre, de creació de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la corrupció en les Illes Balears.

9.8. Participació de l'entitat local en accions de sensibilització i formatives en matèria d'integritat i ètica pública

El desenvolupament d'una cultura d'integritat en l'àmbit preventiu descansa en bona mesura en el fet que els comportaments i els hàbits dels actors institucionals que intervenen en aquests processos de decisió, gestió o execució de fons estiguin alineats amb els valors, principis, normes de conducta i d'actuació dels quals s'ha dotat, així com en el ple respecte del marc jurídic vigent i dels drets de la ciutadania.

L'Ajuntament d'Artà assumeix el compromís d'impulsar la participació dels responsables polítics i empleats públics municipals en programes formatius en matèria d'integritat i ètica pública, així com la formació especialitzada en la prevenció, la detecció i la correcció d'irregularitats, frau, corrupció o conflictes d'interès en l'execució de fons europeus.

9.9. Publicitat i transparència del Pla de mesures antifrau

Aquest Pla de mesures antifrau es publicarà al *Butlletí Oficial de les Illes Balears* i al portal de transparència municipal.

L'Ajuntament d'Artà durà a terme accions de sensibilització tant per als treballadors públics com per a la ciutadania, per tal de donar a conèixer el Pla de mesures antifrau, els codis de conducta i ètica aprovats, el canal d'alertes i els indicadors d'alerta (banderes vermelles).

9.10. Separació de responsabilitats de gestió, control i tresoreria en la gestió de fons europeus

El Reglament Financer de 2018 de la Unió Europea preveu als articles 36 i 72 l'obligació de establir una separació entre òrgans de gestió, de control intern i de pagament.

Els òrgans de gestió de fons europeus a l'Ajuntament seran la pròpia Secretaria General o l'Àrea de la Administració municipal responsable de la execució dels fons europeus.

El control intern es durà a terme per la Intervenció en els termes establerts al Reglament Financer de la UE, al Reglament (UE) 2021/241 i al Reial Decret 424/2017, de control intern de les entitats locals.

El control intern es farà als nivells 1 i 2 del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència per part de la Intervenció qui també haurà de controlar el destí dels fons per part de contractistes i subcontractistes o en el seu cas de les receptors de subvencions i evitar el doble finançament.

I el pagament dels recursos gestionats amb fons europeus serà competència de la Tresoreria Municipal.

10. Mesures de detecció

10.1. Creació d'un canal intern o, si s'escau, la connexió amb un canal extern per a la gestió i presentació de dilemes ètics, queixes o denúncies

L'Ajuntament d'Artà podrà crear un canal telemàtic, telefònic o presencial per a la presentació de dilemes ètics, queixes o denúncies.

En tot cas, les denúncies també poden vehicular-se a través dels següents canals externs:

- Oficina de Prevenció i Lluita contra el frau de les Illes Balears (OAIB): <https://www.oaib.es/denuncias>
- OLAF: https://fns.olaf.europa.eu/main_es.htm

- Servei Nacional de Coordinació Antifrau (SNCA), vinculat a la IGAE, Autoritat de Control en matèria de fons europeus procedents del MRR:

-<https://www.igae.pap.hacienda.gob.es/sitios/igae/es-ES/paginas/denan.aspx>

10.2. Previsió d'un llistat de banderes vermelles que actuï com un sistema d'alertes en els casos on els riscos d'aparició d'irregularitats administratives, frau, corrupció o conflictes d'interès siguin elevats o mitjans

Les banderes vermelles són sistemes d'alertes que adverteixen de l'existència de riscos sobre la integritat en determinades actuacions, procediments o tràmits en funció de les circumstàncies que convergeixen en el seu desenvolupament. Es tracta, en realitat, d'indicis, pistes o senyals d'alerta que, en si mateixes, no comporten que hi hagi realment un cas de frau o de corrupció, però que requereixen una atenció extraordinària o un seguiment particular pels riscos associats a tals circumstàncies, a fi que no es materialitzin en manifestacions delictives o en irregularitats administratives greus o molt greus.

Quan en els processos d'execució de fons europeus apareguin noves circumstàncies de risc o circumstàncies no previstes, s'han d'afegir noves banderes vermelles a les previstes inicialment.

10.3. Introducció d'eines de gestió de dades i de traçabilitat amb la finalitat de detectar irregularitats administratives, frau, corrupció o conflictes d'interès

L'Ajuntament d'Artà farà servir tots els recursos tecnològics al seu abast per identificar senyals d'alerta de possibles casos de frau, corrupció o conflicte d'interès.

11. Mesures de correcció

11.1. La retirada dels projectes, o de part d'aquests, afectats pel frau i la corrupció o pels conflictes d'interès reals. La recuperació dels fons de la UE gastats fraudulentament

L'Ajuntament d'Artà, quan hagi identificat un frau o tingui sospites fundades que s'ha pogut produir, procedirà a la retirada dels projectes o parts del projecte o subprojecte afectat pel frau o la corrupció, i a l'adopció de totes les mesures que estiguin al seu abast per recuperar els fons europeus gastats fraudulentament.

L'Ajuntament d'Artà en els casos de detecció de frau o sospita del mateix, col·laborarà activament i lleialment amb l'òrgan gestor, l'autoritat responsable, l'autoritat de control, els òrgans de control extern, la fiscalia i les autoritats judicial, i, quan així es produeixi, amb les actuacions que dugui a terme la Comissió Europea, l'OLAF o el Tribunal Europeu de Comptes Públics.

Així mateix, l'Ajuntament d'Artà adquireix el compromís institucional que, si el frau detectat o la sospita de frau pogués comportar la comissió de presumptes fets susceptibles de condemna penal, es traslladarà immediatament a la Fiscalia o a l'autoritat judicial.

En tot cas, una vegada detectat un possible frau, o la seva sospita fundada, l'Ajuntament d'Artà adoptarà les mesures abans exposades i, concretament, les recollides a l'article 6.6 de l'Ordre HFP 1030/2021, de 29 de setembre, d'acord amb allò que es prevegi, en el seu cas, en el Protocol de Correcció.

11.2. L'adopció d'altres mesures de correcció complementàries: actuacions preliminars i recerques prèvies a la incoació de procediments administratius o penals. Actuació d'òrgans de control

Detectat un supòsit de possible irregularitat administrativa o frau o si existís sospita que s'ha pogut cometre aquesta actuació irregular, l'Alcaldia o l'òrgan competent per iniciar el procediment sancionador, podrà obrir un període d'informació o actuacions prèvies a fi de conèixer les circumstàncies del cas concret i determinar la conveniència o no d'iniciar el procediment disciplinari o sancionador que procedeixi.

L'Ajuntament d'Artà es compromet a que, en cas d'obrir un període d'actuacions prèvies, el desenvolupament d'aquests tràmits es faci amb la celeritat necessària per tal de garantir que els recursos financers es puguin recuperar, sens perjudici de la salvaguarda de drets dels interessats en el procediment.

11.3. Correcció dels conflictes d'interès: l'abstenció

Davant la sospita de possible existència de conflicte d'interès, aquesta circumstància s'ha de comunicar immediatament a l'òrgan de contractació o al superior jeràrquic (Alcaldia) perquè s'adoptin les mesures oportunes.

L'Ajuntament d'Artà promourà l'abstenció i la recusació en els procediments administratius de gestió en què aquestes persones (treballadors o càrrecs públics) participin.

11.4. Gestió davant de conflictes d'interès o indicis de possible frau o corrupció

Davant una situació de conflicte d'interès, l'Ajuntament d'Artà seguirà el procediment indicat a l'Annex VI. Procediment intern d'actuació en situacions de conflicte d'interès.

Davant indicis o evidències de possible frau o corrupció, l'Ajuntament d'Artà seguirà el procediment indicat a l'Annex VII. Procediment intern d'actuació davant indicis o evidències de frau o corrupció.

12. Mesures de persecució

12.1. Incoació de procediments disciplinaris o sancionadors quan la competència sigui pròpia de l'Ajuntament

Detectat un frau o l'existència de sospites fundades de frau, l'Ajuntament d'Artà es compromet a incoar els procediments sancionadors en l'àmbit que li competeixin per depurar responsabilitats, mitjançant l'òrgan competent.

Aquestes resolucions també seran traslladades als òrgans competents en matèria de gestió de fons europeus.

12.2. Comunicació dels fets produïts i les mesures adoptades a les autoritats competents

Per tant, l'Ajuntament d'Artà, en funció de si és entitat executora o exclusivament receptor o beneficiari de fons europeus, haurà d'actuar davant de les situacions de possible frau o corrupció comunicant aquests fets:

- a) En els casos que sigui entitat executora a l'entitat decisora.
- b) En els casos en què sigui receptor o beneficiari de fons europeus gestionats o executats per una altra entitat o òrgan gestor, comunicant-ho immediatament a aquesta instància.

12.3. Denúncia dels casos de presumpte frau o corrupció davant de les autoritats nacionals o de la Unió Europea, així com davant de la fiscalia o els tribunals

Tal com s'ha vist a la fase de correcció, si el presumpte frau o corrupció es constata de forma efectiva o les sospites de la seva realització existeixen i són fundades a partir d'indis, en aquest cas l'Ajuntament d'Artà adquireix el compromís d'exercir alguna de les següents actuacions o accions:

- a) Posar en coneixement, si fos el cas, dels fets fraudulents a les autoritats públiques competents; és a dir, a l'Oficina Antifrau dels Illes Balears (OAIC), al Servei Nacional de Coordinació Antifrau (SNCA), o, si s'escau, a l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraude (OLAF)
- b) Iniciar una informació reservada per depurar responsabilitats o incoar un expedient disciplinari, de conformitat amb l'article 55 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de procediment administratiu comú de les administracions públiques, en els termes expressats a la fase de correcció.
- c) Denunciar els fets davant la fiscalia i els tribunals competents, en els casos oportuns, de conformitat amb allò que s'ha exposat en la fase de correcció.

12.4. Conflicte d'interès

En aquells casos on es materialitzi l'existència d'un conflicte d'interès és quan entra en joc la quarta fase del cicle antifrau com és la persecució. Això es produeix quan s'està "en presència d'un conflicte d'interès objectivament percebut i no resolt" i, sobretot, en cas que aquest es concreti.

De conformitat amb l'article 129 del Reglament Financer, l'Ajuntament d'Artà cooperarà activament amb els diferents òrgans i entitats encarregats de fiscalitzar, controlar, sancionar o perseguir penalment les conductes que incorrin en conflictes d'interès que comportin irregularitats administratives, frau o corrupció.

En aquests casos l'Ajuntament adoptarà, entre d'altres, algunes de les mesures següents:

- Anul·lar o tornar a avaluar els procediments d'adjudicació.
- Cancel·lar els contractes o acords.
- Suspendre pagaments.
- Realitzar correccions financeres.
- Recuperar els fons.
- Aplicar, si escau, el dret penal.
- Aplicar, si escau, el dret administratiu sancionador.

- Aplicar, si escau, el dret disciplinari als funcionaris o empleats públics afectats.
- Excloure els licitadors o sol·licitants en cas d'influir indegudament en els procediments d'adjudicació o obtenir informació confidencial.

ANNEX I

Declaració institucional

El Ple de l'Ajuntament d'Artà, reunit en data 26 de setembre de 2022, acorda aprovar la present Declaració Institucional de compromís efectiu pel reforç dels mecanismes d'integritat, i més concretament en el desplegament de les mesures que siguin necessàries per combatre eficaçment les irregularitats administratives, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès, en tant que aquests comportaments i conductes suposen l'erosió de la confiança que la ciutadania té en les seves pròpies institucions i, així mateix, que afecten la imatge institucional i, particularment, els principis d'economia, eficàcia i eficiència en l'ús, el destí i el gaudi dels recursos públics, provocant així mateix situacions de marcada desigualtat.

A aquest efecte, aquesta Declaració s'incorporarà com a annex al Pla de mesures antifrau que aquest Ajuntament aprova en el mateix acte.

Aquesta Declaració institucional també té per objecte servir de compromís polític efectiu dirigit a garantir la bona gestió financera i la preservació dels interessos financers de la Unió en aquelles actuacions o ús de recursos financers que s'emmarquin en l'execució de fons europeus vinculats al Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, i així mateix de la resta de fons provinents del Marc Financer Plurianual (2021-2027) de la Unió Europea, mentre que la seva gestió compartida o destinació d'aquests recursos correspongui a aquesta entitat.

D'acord amb allò exposat, el Ple de l'Ajuntament considerant que:

1. L'Agenda 2030 recull com a un dels seus Objectius de Desenvolupament Sostenible l'existència d'institucions sòlides també a l'Administració municipal.
2. La Integritat Institucional és un dels pilars de la Governança Pública i, així mateix, del Govern Obert.
3. Les irregularitats administratives, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès erosionen la legitimitat de les institucions públiques arruïnant la reputació pública i destruint la confiança de la ciutadania en els poders públics.
4. Aquestes pràctiques irregulars, infractores o delictives, si escau, a banda dels seus devastadors efectes en la reputació i deteriorament de la imatge institucional, generen pèrdues ingents de recursos públics amb efectes letals sobre la societat i la prestació dels serveis públics, i provoquen desigualtat.
5. La recuperació i la transformació econòmica a partir de la crisi de la COVID-19 requereix que aquesta entitat millori gradualment els seus estàndards d'integritat i les infraestructures ètiques de l'organització.
6. El Dret de la Unió Europea recull, tant en el Tractat de Funcionament de la Unió com en el dret derivat, el principi de bona gestió financera.
7. El Reglament Financer de la UE del 2018 i el Reglament (UE) pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència preveuen que quan una autoritat pública d'un Estat membre (com és el cas d'una autoritat local i, per tant, d'aquest Ajuntament) gestioni fons procedents del pressupost de la Unió, s'hagin de protegir els interessos financers de la mateixa Unió Europea.
8. Segons el que estableix l'article 3 del Reial decret llei 36/2020 i el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència presentat pel Govern d'Espanya davant la Comissió, i aprovat al seu dia, es reconeix, d'una banda, el reforç dels mecanismes d'integritat com a principi de bona gestió i, de l'altra, s'estableix un conjunt de mesures de reforma i projectes d'inversió que han d'emplenar les fites i els objectius establerts.
9. L'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual s'aprova el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, recull el principi de compromís amb el resultat en l'execució que cada entitat faci dels fons europeus del Mecanisme de Recuperació i Resiliència.
10. Segons la disposició reglamentària esmentada, els mecanismes de reforç de la integritat institucional o de prevenció, detecció i correcció del frau, corrupció i conflicte d'interessos, s'integren com a principis o criteris de caràcter transversal en el sistema de gestió de fons europeus o, de conformitat amb el Dret de la UE, en l'execució i la destinació d'aquests recursos financers procedents del pressupost europeu.
11. Com que estan en joc els interessos financers de la Unió, és obligació dels poders públics dels Estats membres (i també de les autoritats locals) adoptar totes les mesures que estiguin al seu abast per prevenir, detectar, corregir o perseguir les activitats que impliquin irregularitats administratives, frau, corrupció i conflicte d'interès.
12. Els tests d'escrutini de la ciutadania sobre els estàndards de conducta i integritat dels seus servidors públics són més incisius i exigents quan el context de crisi fiscal o econòmica és advers o en aquells casos en què els serveis públics pateixen limitacions o la pressió tributària incrementa.

En atenció a aquestes consideracions, aquest Ple municipal acorda els següents compromisos institucionals per fomentar i garantir la

integritat en el funcionament dels seus òrgans, en les seves decisions i actes, així com en el comportament de les persones que desenvolupen les seves activitats polítiques, directives, de gestió o són receptores de fons públics.

COMPROMISOS INSTITUCIONALS

Primer. Tolerància zero davant el frau, la corrupció o els conflictes d'interès.

Segon. Reduir al màxim les irregularitats administratives i combatre'n l'aparició mitjançant totes les mesures que siguin necessàries.

Tercer. Impulsar una política d'integritat institucional a través del Pla de mesures antifrau aprovat per aquest Ajuntament i de les seves revisions periòdiques.

Quart. Invertir activament en la prevenció i la detecció del frau, la corrupció i el conflicte d'interès.

Cinquè. Dotar a l'entitat, gradualment, dels instruments efectius que impulsin la integritat institucional i els millors estàndards de conducta pel que fa a l'ètica pública.

Sisè. Promoure la sensibilització i facilitar la formació dels càrrecs públics representatius i empleats públics municipals en ètica pública i integritat institucional.

Setè. Garantir la plena efectivitat del principi de bona gestió financera i preservar els interessos financers de la Unió Europea en la gestió, execució i destinació dels fons europeus.

Vuitè. Implantar, si escau, un sistema de gestió de fons europeus que tingui com a element nuclear el reforçament dels mecanismes d'integritat.

Novè. Gestionar i executar o destinar els fons europeus sota el principi de compromís amb el resultat, adequant-los a les fites i objectius que en cada moment estableixi l'òrgan gestor o responsable d'aquesta gestió.

Desè. Corregir immediatament les conductes o accions que comprometin la integritat i col·laborar de manera activa amb les institucions de control en la persecució i erradicació del frau.

ANNEX II

Mapa de riscos i matriu d'avaluació

El present Annex incorpora un Mapa inicial de riscos essencialment bolcat en determinats àmbits (contractació pública, subvencions, organització i gestió) que són sens dubte les esferes de l'actuació municipal especialment implicades pel que fa a la gestió dels recursos financers provinents dels fons europeus del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

Al Pla de mesures antifrau ja es recullen aspectes conceptuals i normatius sobre la transcendència de que s'adopti un enfocament proactiu d'avaluació de riscos amb la finalitat de mitigar la irrupció puntual o sistèmica d'irregularitats administratives, frau, corrupció i conflictes d'interès a la gestió dels fons europeus, a fi de garantir el principi de bona gestió financera i el de protecció dels interessos financers de la Unió Europea, que són la premissa per la qual aquest Ajuntament ha aprovat aquest pla.

El Pla de mesures antifrau és un instrument viu, i això es materialitza particularment en l'àmbit de l'avaluació de riscos, atès que conforme l'Ajuntament vagi assumint, com a entitat beneficiària o receptora, l'execució d'àmbits puntuals o actuacions vinculades amb la gestió de fons europeus en el marc de projectes, subprojectes o línies d'acció, s'advertirà amb tota probabilitat que els àmbits o les actuacions definides com a riscos s'han d'ampliar, modificar o adaptar.

Per tant, el Mapa d'avaluació de riscos que s'aporta és provisional i està subjecte a canvis i revisions. Aquest Mapa presta més atenció a l'àmbit de la contractació pública, sens perjudici que es pugui ampliar també a l'àrea de subvencions i d'organització, gestió econòmicofinancera i gestió de personal.

Sota les premisses indicades, l'avaluació inicial de riscos es duu a terme a través de la identificació de l'àmbit de risc, la probabilitat que aquest risc es produeixi i l'impacte o la gravetat que pugui generar, concretant així el risc brut, de tal manera que un cop determinat aquest s'adoptin mesures per evitar o mitigar-ne la concreció, tot i partint del plantejament que el risc zero no existeix; però sí que es poden implantar mesures preventives, de detecció i correcció que pal·liïn aquests efectes.

En tot cas, els riscos que s'exposen procedeixen, pel que respecta a la contractació, de la matriu de riscos del Fons Social Europeu que s'ha adaptat i simplificat per a les entitats locals de mida petita. Aquest document incorpora només els riscos inherents i els riscos bruts. A partir

d'aquesta identificació en els casos en què hi hagi riscos alts o mitjans, per part de l'Ajuntament s'hauran d'adoptar les mesures necessàries perquè aquests riscos siguin tolerables i, per tant, es configurin com a riscos nets. En tot cas, els ajuntaments quan actuïn com a òrgans gestors de segon grau (o entitats executores derivades d'una entitat primària), podran fer ús de la matriu de riscos que, en cada cas, adopti aquesta darrera.

Finalment fer esment que de moment, la Comissió Europea no ha elaborat cap matriu de riscos per als fons europeus vinculats al Mecanisme de Recuperació i Resiliència.

I. CONTRACTACIÓ PÚBLICA

Àmbit del risc: CONTRACTACIÓ Risc inherent)	Risc	Freqüència Alta (3) Mitjana (2) Baixa (1)	Impacte o gravetat (Alt/Mitjà/Baix)	Naturalesa del risc (Risc brut) Alt/Mitjà/Baix
CONTRACTES MENORS	Ús constant i reiterat dels contractes menors			
	Fraccionar objecte de contractes per acudir a la contractació menor			
	Adjudicacions directes sense demanar ofertes i sense valorar-les			
PLECS	Plecs que es redacten a favor d'un licitador			
	Plecs més restrictius que en procediments similars			
OFERTES	Una única oferta			
MANIPULACIÓ PRODECIMENT	Contracte fraccionat			
	Desert i es torna a convocar			
PRÀCTIQUES COL·LUSÒRIES	Acords entre licitadors			
	L'adjudicatari subcontracta a altres licitadors			
CONFLICTES D'INTERÈS	Empleat que cerca informació sobre processos de licitació sense ser de la seva competència			
	Vinculacions familiars entre membre de l'òrgan de contractació i licitadors			
	Vinculacions empresarials prèvies entre membre de l'òrgan de contractació i licitadors			
	Reiteració d'adjudicacions en un mateix licitador			
	Acceptació continuada d'ofertes amb preus elevats			
	Els membres de l'òrgan de contractació no han subscrit DACI			
	Els membres dels òrgans de contractació i els càrrecs representatius no han subscrit les Declaracions d'activitats ni de béns			
CONFLICTE D'INTERÈS	Indicis de que membre òrgan de contractació pogués estar rebent contraprestacions indegudes			
	Socialització entre empleat i proveïdor			
MANIPULACIÓ EN VALORACIÓ TÈCNICA I/O ECONÒMICA DE LES OFERTES	Els criteris d'adjudicació no estan suficientment detallats o no es recullen als plecs			
	Acceptació de baixa temerària sense haver-se justificat adequadament pel licitador			
	Absència de procediments de control			
	Indicis de canvi d'ofertes després de la seva recepció			
	Valoracions no suficientment motivades			
	Ofertes excloses per errors o raons dubtoses			
	Queixes dels licitadors			
IRREGULARITATS EN LA FORMALITZACIÓ DEL CONTRACTE	El contracte formalitzat altera els termes de l'adjudicació			
	Manca de coincidència entre adjudicatari i el signatari del contracte			
	Demores injustificades de la signatura del contracte			

	Inexistència de contracte o pressupost de l'encàrrec acceptat (en el cas de contractes menors)			
INCOMPLIMENT D'OBLIGACIONS O IRREGULARITATS EN LA PRESTACIÓ QUE BENEFICIEN L'ADJUDICATARI	Prestació en termes inferiors al que estipula el contracte			
	Manca de reciprocitat en les prestacions recollides en el contracte			
	Canvis en la prestació sense causa raonable justificada			
FALSETAT DOCUMENTAL	Documentació falsificada presentada pels licitadors en el procés de selecció d'ofertes			
	Manipulació de costos o facturació per incloure càrrecs incorrectes			
AUDITÒRIA CONTRACTES	La documentació que obra a l'expedient de contractació és insuficient i no es pot fer l'auditoria			

II.- RISCOS EN MATÈRIA DE SUBVENCIONS

Risc	Freqüència Alta (3) Mitjana (2) Baixa (1)	Impacte o gravetat (Alt/Mitjà/Baix)	Naturalesa del risc Alt/Mitjà/Baix
LIMITACIÓ CONCURRENCIA			
S'incomplixen els principis d'objectivitat, igualtat i no-discriminació en la selecció de beneficiaris. No se segueix un criteri homogeni per a la selecció de beneficiaris			
Inobservança dels terminis establerts a les bases reguladores/convocatòria per a la presentació de sol·licituds.			
S'incomplixen els principis d'objectivitat, igualtat i no discriminació en la selecció de beneficiaris. No se segueix un criteri homogeni per a la selecció de beneficiaris.			
TRACTE DESCRIMINATORI			
S'incomplixen els principis d'objectivitat, igualtat i no discriminació en la selecció de beneficiaris. No segueix un criteri homogeni per a la selecció de beneficiaris.			
CONFLICTES D'INTERÈS			
S'ha influït de forma deliberada en l'avaluació i la selecció dels beneficiaris, afavorint-ne algun d'ells, donant tracte preferent o pressionant altres membres de la comissió			
DESVIACIÓ DE L'OBJECTE			
Inobservança de la finalitat establerta a la normativa reguladora de la subvenció per part del beneficiari o manca d'execució			
FALSEDAT DOCUMENTAL			
Es constata l'existència de documents o declaracions falses presentades pels sol·licitants			
S'ha manipulat el suport documental de justificació de despeses			
AUDITORIES			
L'entitat obvia la correcta documentació de l'operació que permetria garantir la pista de l'auditoria			
La convocatòria eludeix la manera com s'han de documentar les diferents despeses derivades de l'operació			

III.- RISCOS ORGANITZATIUS I DE GESTIÓ DE PERSONES EN L'EXECUCIÓ DE FONS EUROPEUS

Risc	Freqüència Alta (3) Mitjana (2) Baixa (1)	Impacte o gravetat (Alt/Mitjà/Baix)	Naturalesa del risc Alt/Mitjà/Baix
Manca Comissió Tècnica en la gestió de fons			
Absència de sistemes de concertació institucional en l'execució de fons europeus			

Risc	Freqüència Alta (3) Mitjana (2) Baixa (1)	Impacte o gravetat (Alt/Mitjà/Baix)	Naturalesa del risc Alt/Mitjà/Baix
Externalitzar tasques de gestió de fons que tinguin relació directa o indirecta amb potestats públiques i amb funcions d'autoritat			
Disposar d'una organització obsoleta, només funcional i no adaptada a la gestió de fons europeus			
GESTIÓ ECONOMICA I FINANCERA			
No separar adequadament les tasques de gestió, control i pagament en l'execució dels fons (Amb les limitacions de la Secretaria-Intervenció, se n'haurà de deixar constància)			
Insuficiència de mitjans de gestió en l'àmbit econòmic financer			
RECURSOS HUMANS			
No fomentar la realització d'accions d'enfortiment professional o accions singulars (formació, RRHH, integritat) en matèria de contractació pública			
No fomentar la realització d'accions d'enfortiment professional o accions singulars (formació, RRHH, integritat) en matèria de gestió econòmica financera			
No incorporar les eines de prevenció, detecció i correcció de les irregularitats, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès en els sistemes de control intern si no és entitat executora			
En cas de ser entitat executora, no incorporar les eines de prevenció, detecció i correcció de les irregularitats, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès en els sistemes de control intern			
Abusar reiteradament de nomenaments interins i de personal contractat laboral temporal sense exigir competències professionals qualificades i estàndards d'integritat elevats			
Manca de personal tècnic en matèria de contractació pública o personal escassament format			

ANNEX III

Banderes vermelles en la detecció de les irregularitats administratives, el frau, la corrupció i els conflictes d'interès

Les “banderes vermelles” són sistemes d'alerta que identifiquen situacions o actuacions que poden implicar la possible existència d'indis o pistes de frau, sense que això suposi que el frau es concreti finalment, però adverteixen a l'organització i particularment les persones que decideixen o executen sobre fons europeus, que han d'adoptar el màxim de diligència i prevenció, així com desplegar totes les mesures possibles que estiguin en el seu àmbit de decisió o execució, perquè aquestes alertes no es transformin definitivament en situacions de frau o de corrupció.

Per tant, les banderes vermelles són indicadors d'alerta que tenen una dimensió preventiva, però sobretot faciliten la detecció de conductes d'irregularitat administrativa, frau o corrupció, així com de conflictes d'interès, ja que poden implicar, entre moltes altres coses, inaplicació de la normativa vigent, interpretació del marc normatiu clarament inadequada, promoció directa o indirecta de pautes de favoritisme, situacions que no encaixen en les pràctiques habituals de l'Administració o, en fi, una vulneració directa o indirecta de l'objectivitat i la imparcialitat que cal regir sempre l'actuació dels responsables i els gestors de fons europeus.

Si les alertes es manifesten, això representa que, en funció de la gravetat, s'han d'adoptar mesures immediates per mitigar o descartar l'aparició del frau i de la corrupció. Per tant, davant de cada situació que s'identifiqui com a susceptible d'alerta, cal nuar una o diverses banderes vermelles en funció de si el risc és baix, mitjà o alt.

Aquesta classificació dels riscos comporta, per tant, una menor o major aparició de pràctiques de frau o de corrupció, i té com a finalitat posar en alerta a l'organització (als seus responsables i gestors) que haurà d'estar particularment atenta i obrar amb la diligència quan aquests senyals es manifestin.

Aquest sistema de banderes vermelles ha de ser considerat com un primer marc de treball, que haurà de ser completat en funció de la complexitat de situacions crítiques que es puguin produir, que dependrà de cada context organitzatiu i funcional i que haurà de ser aplicat amb les modulacions que siguin procedents en cada cas. De tota manera, se'n proposa la revisió anual o com a màxim amb caràcter bianual, a través d'un procés d'avaluació en funció de la problemàtica que s'hagi plantejat en cada cas.

NOTA: Aquest llistat de banderes vermelles, amb les adaptacions i reduccions pròpies per a la seva aplicació a municipis, s'ha pres del document elaborat per la Secretaria General de Fons Europeus del Ministeri d'Hisenda i Funció Pública "Orientacions per al Reforç dels mecanismes per a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos, referits a l'article 6 de l'Ordre HFP 1030/2021, de 29 de setembre".

I.- CONTRACTACIÓ PÚBLICA

Contractació menor

- 1.- Abús reiterat de la contractació menor amb adjudicacions als mateixos contractistes o reiteració en les adjudicacions a un nombre reduït sense cap motivació.
- 2.- Ús reiterat de la contractació menor sense sol·licitar mai ofertes.
- 3.- Fraccionament de l'objecte i de la quantia en la contractació menor per fugir d'acudir a altres procediments de contractació.

Plecs

- 4.- Es presenta una única oferta o hi ha un nombre de licitadors anormalment baix.
- 5.- Similitud constatable entre els plecs del procediment de contractació i els serveis o productes del contractista adjudicatari.
- 6.- Els plecs de contractació inclouen prescripcions que disten de les aprovades en procediments previs similars.
- 7.- Els plecs incorporen clàusules inusuals o poc raonables.
- 8.- Absència de mesures d'informació i publicitat en la documentació relativa al procediment de contractació i/o insuficiència de terminis per a la recepció d'ofertes.

Col·lusió a la licitació

- 9.- El resultat de la licitació condueix a l'adjudicació del contracte a una oferta excessivament alta en comparació amb els costos previstos, amb les llistes de preus públics o amb obres o serveis similars.
- 10.- Totes les ofertes presentades inclouen preus elevats de forma continuada.
- 11.- Els adjudicataris fan torns de participació per regions, comarques, localitats, tipus d'obra o servei.
- 12.- Davant la presència de nous licitadors, les ofertes baixen considerablement.
- 13.- Hi ha subcontractistes que participen en la licitació.
- 14.- Hi ha patrons d'ofertes inusuals (en pressupost, preu, temps, etc.)
- 15.- Hi ha evidència de connexions entre licitadors (domicilis comuns, telèfon,...)
- 16.- El contractista comunica al subcontractistes que també participi com a licitadors.
- 17.- Sempre competeixen les mateixes empreses o autònoms i altres mai ho fan.
- 18.- Hi ha licitadors ficticis.
- 19.- S'evidencia que certs licitadors intercanvien informació, obtenint així acords informals.

Conflictes d'interès

- 20.- S'afavoreix a un contractista o venedor en concret, de forma inusual o sense cap explicació.
- 21.- Comportament inusual per part d'un empleat per obtenir informació sobre un procediment de licitació que no està al seu càrrec.
- 22.- Membre de contractació que ha treballat anteriorment a la seva incorporació a l'ajuntament en una empresa que participa en la licitació.
- 23.- Alguna vinculació familiar o d'amistat, o si és el cas política, entre membre de l'òrgan de contractació i adjudicatari d'un contracte o amb algun licitador.
- 24.- Reiteració d'adjudicacions a un mateix licitador.
- 25.- S'accepten preus alts i treballs de baixa qualitat.
- 26.- Els membres de l'òrgan de contractació que són representants locals no han subscrit algunes de les declaracions d'activitats o de béns patrimonials, ni han declarat determinades activitats com a incompatibles.
- 27.- Els membres que conformen els òrgans de contractació no presenten la DACI, així com tampoc funcionaris o empleats encarregats de la contractació administrativa.
- 28.- El càrrec públic, funcionari o empleat que actua com a membre de l'òrgan de contractació o desenvolupa la seva activitat en l'àmbit de la contractació a l'Ajuntament, fa negocis propis que poden afectar la seva imparcialitat i objectivitat en el desenvolupament de les seves funcions.
- 29.- Hi ha relació més enllà de l'àmbit professional entre membres de l'òrgan de contractació o encarregats de la contractació i un proveïdor de serveis o productes.
- 30.- Increment inexplicable de la riquesa o del nivell de vida dels membres dels òrgans de contractació i de les persones encarregades de la contractació pública a l'Ajuntament.

Manipulació de les ofertes presentades

- 31.- Han existit queixes (denúncies, reclamacions, etc.) de licitadors.
- 32.- No hi ha personal qualificat en matèria de contractació pública i el Consell Insular de Mallorca no proveeix assistència en aquest àmbit

- 33.- Hi ha una manca de control o inadequació dels procediments de licitació.
- 34.- Ofertes excloses per l'existència d'errors.
- 35.- Hi ha licitadors capacitats que han estat descartats per raons dubtoses.
- 36.- Es declara desert el procediment de contractació i es torna a convocar malgrat rebre ofertes admissibles d'acord amb els criteris que figuren als plecs.

Fraccionament de la despesa:

- 37.- S'aprecien dues o més adquisicions amb objecte similar efectuades a favor d'identificatari, amb l'única finalitat de no utilitzar procediments amb més garanties de concurrència.
- 38.- Les compres s'han separat injustificadament per formalitzar contractes separats per sota dels llindars de licitació oberta.
- 39.- Hi ha compres seqüencials per sota dels llindars d'obligació de publicitat de les licitacions.

Barreja de contractes:

- 40.- Hi ha factures similars presentades en diferents treballs o contractes.
- 41.- El contractista factura més d'un treball en el mateix període de temps.

Càrrega errònia de costos

- 42.- Les càrregues laborals són excessives o inusuals.
- 43.- Hi ha canvis aparents als fulls de control de temps.
- 44.- Inexistència de fulls de control de temps.
- 45.- Hi ha costos materials idèntics imputats a més d'un contracte.
- 46.- S'imputen costos indirectes com a costos directes.

II.- SUBVENCIONS

Limitació de la concurrència

- 1.- Manca de la suficient difusió a les bases de reguladores/convocatòria, incomplint-se els principis de publicitat i transparència.
- 2.- Manca d'una definició clara a la convocatòria dels requisits que han de complir els beneficiaris/destinatari dels ajuts/subvencions.
- 3.- Inobservança dels terminis establerts a les bases reguladores/convocatòria per a la presentació de sol·licituds.
- 4.- Es produeix absència de publicació dels barems als Butlletins Oficials corresponents quan resultin aplicables a subvencions concedides.

Tracte discriminatori en la selecció dels sol·licitants

- 5.- S'incompleixen els principis d'objectivitat, igualtat i no-discriminació en la selecció de beneficiaris. No se segueix un criteri homogeni per a la selecció de beneficiaris.

Conflictes d'interès

- 6.- S'ha influït de forma deliberada en l'avaluació i la selecció dels beneficiaris, afavorint-ne algun, donant tracte preferent o pressionant altres membres de la comissió.

Ajuts d'Estat

- 7.- Les operacions finançades constitueixen ajudes d'Estat i no s'ha seguit el procediment establert per la normativa europea pel que fa a la informació i la notificació

Desviació de l'objecte de subvenció

- 8.- Inobservança de la finalitat establerta a la normativa reguladora de la subvenció per part del beneficiari o manca d'execució.

Incompliment de l'addicionalitat

- 9.- Hi ha un excés de cofinançament de les operacions i diversos cofinançadors que financen el mateix projecte, o duplicitat de recursos procedents dels fons del Mecanisme de Recuperació i altres fons europeus.
- 10.- Manca de documentació de suport de les aportacions realitzades per tercers (convenis, donacions, etc.)
- 11.- Inexistència d'un control de les despeses i els ingressos per projecte per part del beneficiari.

Falsedat documental

12.- Es constata l'existència de documents o declaracions falses presentades pels sol·licitants a fi de sortir elegits en un procés de selecció, que indueixen l'error a la comissió de selecció.

13.- S'ha manipulat el suport documental de justificació de despeses.

Incompliment de les obligacions d'informació i publicitat establertes a normativa europea o nacional

14.- Incompliment dels deures d'informació i comunicació, així com qualssevol altra obligació, establerta a la normativa europea o nacional.

Dificultats per a la realització de les auditories

15.- L'entitat obvia la documentació correcta de l'operació que permetria garantir la pista de l'auditoria.

16.- La convocatòria eludeix la manera com s'han de documentar les diferents despeses derivades de l'operació.

17.- A la convocatòria manca una definició clara i precisa de les despeses elegibles.

18.- A la convocatòria manca el mètode de càlcul de costos que s'ha d'aplicar als projectes.

**ANNEX IV
Model de DACI****Expedient:**

Contracte/subvenció/gestió, control o pagament de fons europeus per la Secretaria-Intervenció o altres responsables o empleats públics.

A fi de garantir els principis d'objectivitat, imparcialitat, transparència i integritat en el procediment de contractació/subvenció/gestió, control o pagament a dalt referenciat, el/s sota signant/s, com a participant/s en el procés de preparació i tramitació de l'expedient, declara/declaren:

Estar informat/des del següent:

Primer.

1. Que l'article 61.3 «Conflicte d'interessos», del Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol (Reglament financer de la UE) estableix que "existirà conflicte d'interès quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol motiu directe o indirecte d'interès personal."

2. Que l'article 64 «Lluita contra la corrupció i prevenció dels conflictes d'interessos» de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de contractes del sector públic, té la finalitat d'evitar qualsevol distorsió de la competència i garantir la transparència en el procediment i assegurar la igualtat de tracte a tots els candidats i licitadors.

3. Que el Protocol d'integritat institucional en la gestió de fons europeus aprovat per aquest Ajuntament conjuntament amb el Pla de mesures antifrau, incorpora una sèrie de valors i principis, així com de pautes per reforçar els mecanismes d'integritat en la gestió dels fons europeus que també s'apliquen a tots els procediments de contractació pública i de gestió de subvencions o de qualsevol altra actuació vinculada amb l'execució de recursos financers que tinguin l'origen als pressupostos de la Unió, com és el cas de l'exercici de les funcions reservades a la Secretaria-Intervenció en els àmbits de gestió, control i pagament d'aquests fons.

4. Que l'article 23 «Abstenció», de la Llei 40/2015, d'1 octubre, de règim jurídic del sector públic, estableix que s'han d'abstenir d'intervenir en el procediment "les autoritats i el personal al servei de les administracions en qui es donin algunes de les circumstàncies assenyalades a l'apartat següent", sent aquestes:

a) Tenir interès personal en l'assumpte de què es tracti o en un altre en la resolució del qual pogués influir; ser administrador d'una societat o entitat interessada, o tenir qüestió litigiosa pendent amb algun interessat.

b) Tenir un vincle matrimonial o situació de fet assimilable i el parentiu de consanguinitat dins del quart grau o d'afinitat fins al segon, amb qualsevol dels interessats, amb els administradors d'entitats o societats interessades i també amb els assessors, representants legals o mandataris que intervinguin en el procediment, així com compartir despatx professional o estar-hi associat per a l'assessorament, la representació o el mandat.

c) Tenir amistat íntima o enemistat manifesta amb alguna de les persones esmentades a l'apartat anterior.

d) Haver intervingut com a pèrit o com a testimoni en el procediment de què es tracti.

e) Tenir relació de servei amb persona natural o jurídica interessada directament en l'assumpte, o haver-li prestat en els dos darrers anys serveis professionals de qualsevol tipus i en qualsevol circumstància o lloc.

Segon.

Que, de conformitat amb el que disposa, no es troba/n incurs/s en cap situació que pugui qualificar-se de conflicte d'interès de les indicades a l'article 61.3 del Reglament Financer de la UE, així com al Protocol d'Integritat o al resta dels instruments d'autoregulació establerts per aquest Ajuntament, i que no concorre a la seva persona o persones cap causa d'abstenció de l'article 23.2 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic que pugui afectar al procediment de licitació/concessió.

Tercer.

Que es compromet/n a posar en coneixement de l'òrgan de contractació/comissió d'avaluació, sense dilació, qualsevol situació de conflicte d'interès o causa d'abstenció que doni o pogués donar lloc al dit escenari.

Quart.

Que qui subscriu aquesta declaració és plenament conscient que una declaració de conflicte d'interès que es demostrï que sigui falsa, comportarà les conseqüències disciplinàries/administratives/judicials que estableixi la normativa aplicable.

(Data i signatura, nom complet i DNI)

ANNEX V**Model de tractament de dades en relació amb l'execució d'actuacions del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència**

..... (nom i cognoms), amb DNI, com a Conseller Delegat / Gerent / de l'entitat, amb NIF, i domicili fiscal a

..... beneficiari/ària d'ajuts finançats amb recursos procedents del PRTR/ que participa com a contractista/subcontractista en el desenvolupament d'actuacions necessàries per a la consecució dels objectius definits en el Component XX «.....», declara conèixer la normativa que és d'aplicació, en particular els següents apartats de l'article 22, del Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència:

1. La lletra d) de l'apartat 2: «recopilar, als efectes d'auditoria i control de l'ús de fons en relació amb les mesures destinades a l'execució de reformes i projectes d'inversió en el marc del pla de recuperació i resiliència, en un format electrònic que permeti fer cerques i en una base de dades única, les categories harmonitzades de dades següents:

i) El nom del perceptor final dels fons;

ii) el nom del contractista i del subcontractista, quan el perceptor final dels fons sigui un poder adjudicador de conformitat amb el dret de la Unió o nacional en matèria de contractació pública;

iii) els noms, cognoms i dates de naixement dels titulars reals del perceptor dels fons o del contractista, segons es defineix a l'article 3, punt 6, de la Directiva (UE) 2015/849 del Parlament Europeu i del Consell (26);

iv) una llista de mesures per a l'execució projectes, subprojectes, actuacions o programes d'inversió en el marc del pla de recuperació i resiliència, juntament amb l'import total del finançament públic d'aquestes mesures i que indiqui la quantia dels fons desemborsats a el marc del Mecanisme i d'altres fons de la Unió».

2. Apartat 3: «Les dades personals esmentades a l'apartat 2, lletra d), del present article només seran tractades pels Estats membres i per la Comissió als efectes i durada de la corresponent auditoria de l'aprovació de la gestió pressupostària i dels procediments de control relacionats amb la utilització dels fons relacionats amb l'aplicació dels acords a què fan referència els articles 15, apartat 2, i 23, apartat 1. En el marc del procediment d'aprovació de la gestió de la Comissió, de conformitat amb l'article 319 del TFUE, el Mecanisme estarà subjecte a la presentació d'informes en el marc de la informació financera i de rendició de comptes integrada a què fa referència l'article 247 del Reglament Financer i, en particular, per separat, a l'informe anual de gestió i rendiment».

De conformitat amb el marc jurídic exposat, manifesta accedir a la cessió i tractament de les dades amb les finalitats expressament relacionades en els articles esmentats.

....., XX de de 202X

Signatura

Càrrec:

VII. Protocol per la gestió dels conflictes d'interessos

A l'efecte de gestionar la fase de prevenció del conflicte d'interessos s'articulen les mesures següents:

Comunicació i informació al personal de l'Ajuntament d'Artà sobre les diferents modalitats de conflicte d'interès i de les maneres d'evitar-ho.

Cal donar a conèixer tot el personal en què consisteix el conflicte d'interessos i com és possible evitar-ho, així com la normativa que hi és aplicable, entre d'altres,

- L'article 53 del Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut bàsic de l'empleat públic relatiu als principis ètics.
- El Capítol V «Deures dels empleats públics. Codi de Conducta», del Títol III, art. 23 de la Llei 40/2015, de 1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, relatiu a l'Abstenció, la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern, així com el Codi de bon govern per a autoritats i càrrecs del sector públic.

Emplenament d'una Declaració d'Absència de Conflicte d'Interessos (DACI) (Veure Annex IV)

D'acord amb el que disposa l'article 6.5 i) de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, s'estableix com una actuació obligatòria l'emplenament d'una Declaració d'absència d'interessos (DACI) pels qui participin en els procediments de execució del PRTR.

Aquesta declaració haurà de ser emplenada per les persones que intervenen en la gestió de cada subprojecte o línies d'actuació de l'Ajuntament, tals com el responsable de l'òrgan de contractació o concessió de la subvenció, les persones que redactin els documents de licitació, bases o convocatòries corresponents, les persones tècniques que valorin les ofertes, sol·licituds o propostes presentades, així com els membres de les taules de contractació i comissions de valoració.

En cas d'òrgans col·legiats, aquesta declaració es pot fer a l'inici de la reunió corresponent per tots els intervinents en aquesta i reflectint-se a l'acta.

La declaració d'absència de conflictes d'interessos es farà conforme al model que s'adjunta a l'Annex IV d'aquest pla.

Comprovació d'informació a través de bases de dades dels registres mercantils, bases de dades d'organismes nacionals i de la UE, expedients de les empleades i empleats (tenint en compte les normes de protecció de dades) o mitjançant la utilització d'eines de prospecció de dades (data mining) o de puntuació de riscos (ARACHNE).

MESURES PER ABORDAR EL CONFLICTE D'INTERESSOS

Les persones afectades per una situació que pogués implicar l'existència d'un conflicte d'interès comunicaran per escrit aquesta circumstància al superior jeràrquic que durà a terme els controls i les investigacions necessaris per aclarir la situació i, en cas que consideri que existeix aquest conflicte, ho confirmarà, per escrit.

Si escau, es podran dur a terme les actuacions següents:

- Adoptar les mesures administratives i, si escau, les sancions disciplinàries que siguin procedents contra la persona empleada presumpta infractora en l'actuació de conflicte d'interessos que no ha complert la seva obligació de comunicació; en particular s'aplicarà el règim de sancions previst en matèria d'incompatibilitats dels alt càrrecs i de funcionaris públics o personal al servei de l'Administració Pública.
- Cessar tota l'activitat en l'assumpte i/o declarar nul·la l'actuació afectada pel conflicte d'interessos.

Així mateix, quan l'actuació o conducta sigui de naturalesa penal, s'hauran de comunicar els fets al Ministeri Fiscal a fi que aquest adopti les mesures pertinents.

Procediment intern d'actuació en situacions de conflicte d'interès

- Detecció d'un possible conflicte d'interès per diferents vies.
- Determinar si s'ha signat o no una declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI).
- Si es tracta d'alts càrrecs, cal determinar també si s'ha presentat i actualitzat la declaració d'incompatibilitats i activitats, així com la de béns i drets patrimonials, i en quins termes estan emplenades i registrades.
- Anàlisi de la situació per la Comissió Tècnica.
- Audiència a l'afectat per la situació de conflicte.
- Sol·licitud, si escau, d'informe intern [determinar qui fa l'informe]

- Valoració de l'informe per la Comissió Tècnica.
- Trasl·lat a l'òrgan de contractació/competent en la subvenció i al superior jeràrquic.
- Resolució del superior jeràrquic determinant l'abstenció o la recusació.
- Admissió de la recusació per l'afectat, si s'escau.

